

Szekspir – dramaturg elżbietański

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

1. Uczeń wie, jak wyglądał teatr elżbietański i jakie w nim panowały zasady.
2. Uczeń zna ważniejsze fakty z biografii Szekspira i zna jego dzieła.

b) Umiejętności

1. Uczeń potrafi wykorzystać zdobyte informacje do napisania sprawozdania do gazetki szkolnej.

2. Metoda i forma pracy

metoda oglądowa, wykład, ćwiczenia w redagowaniu tekstów, praca w grupach

3. Środki dydaktyczne

ilustracje przedstawiające teatr elżbietański, tekst *Romea i Julii*

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Uczniowie mieli za zadanie dowiedzieć się, kim był Szekspir i jak wyglądało jego życie. Lekcję proponuję zacząć od pogadanki utrwalającej te informacje. W jakich latach żył Szekspir? (1564-1616) Kim był? (angielskim dramaturgiem, poetą i aktorem epoki elżbietańskiej) Jakie są jego główne dzieła? (*Poskromienie złościcy, Sen nocy letniej, Romeo i Julia, Hamlet, Makbet, Antoniusz i Kleopatra*) Kto odkrył Szekspira? (romantycy)

b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel – bądź też jeden z wcześniej wyznaczonych uczniów – robi wykład dotyczący teatru elżbietańskiego. Reszta klasy notuje. Uczniowie za chwilę będą na podstawie swoich notatek pisać krótką recenzję do gazetki szkolnej. W tym samym czasie uczniowie dostają także ilustracje i zdjęcia przedstawiające teatr elżbietański.

Teatr elżbietański

Po zakazie urządzania przedstawień w kościołach i na dziedzińcach kościelnych początkowo sztuki grywano na dziedzińcach zajazdów. Wokół zabudowań oberży otaczających dziedzińce szły galeryjki, na których siadywała publiczność. Z czasem w Londynie powstały pierwsze teatry. Budowano je zwykle poza granicami miasta. Pierwszym powodem była ostrożność, by nie wpaść w kolizję z miejskim prawem, a drugim – by nie mieć do czynienia z purytanami, którzy reprezentowali spory odłam wśród londyńczyków i zwalczyli teatr jako niemoralną rozrywkę. Teatr był okrągłą lub wieloboczną budowlą, w jednej jej części – na podwyższeniu – znajdowała się platforma wybiegająca daleko w głąb parteru. Miejsca na dole były najtańsze. Stojąca publiczność rekrutowała się spośród najbiedniejszych mieszkańców. Wszyscy głośno komentowali grę aktorów, jedli, kłócili się i zaśmiecili wyłożone słomą czy trzcina kłębisko. Wokół biegły galerie dla mieszczańskiej dostojniejszej publiczności. Na scenie siadywała

szlachta i złota młodzież, przeszkadzając aktorom w grze. W głębi sceny znajdowała się nadbudówka, galeryjek o dwóch albo trzech kondygnacjach, nad którą znajdował się dach albo rozciągnięte płótno. Na dole pod galeryjką znajdowały się drzwi dla aktorów, bowiem aktorek jeszcze nie było, role kobiece grywali młodzi chłopcy. Na dole parterowa komnata mogła służyć jako sala tronowa czy balowa, na pierwszym piętrze nad nią znajdująca się komnatka mogła przedstawiać albo balkon wiodący do pokoju Julii, albo taras pałacu, pokład okrętu, okno więzienia. Na szczycie tuż pod sklepieniem było jeszcze jedno pomieszczenie zwane niebem, skąd spuszczano chłopców przedstawiających anioły czy duchy. W podłodze sceny drzwi wiodące do piwnicy miały przedstawiać bramy piekieł lub wejście do grobowca. Dekoracji żadnych nie było. Włożenie opończy czy kapelusza, jak w starożytnym teatrze, oznaczało wybieranie się w podróż. Brak dekoracji rekompensowały inne charakterystyczne cechy teatru elżbietańskiego, przede wszystkim wizualne, a więc bogate kostiumy, sceny masowe, wypełnione tłumem aktorów, ruch i żywa akcja dramatyczna. Teatr elżbietański to teatr wielkiej poezji i patosu.

2. Uczniowie znają już cechy sprawozdania. Warto jednak w tym miejscu je przypomnieć. Nauczyciel prosi jednego z uczniów o zrobienie tego. (sprawozdanie – forma wypowiedzi przedstawiająca w chronologicznym ujęciu przebieg czynności, przemyśleń, przeżyć, wydarzeń, obrad, których uczeń był świadkiem; sprawozdanie może być zbliżone bardziej do reportażu, protokołu lub recenzji) To sprawozdanie, które uczniowie mają napisać ma być zbliżone do recenzji.
3. Uczniowie dzielą się na cztery grupy. Wszyscy mają napisać sprawozdanie ze sztuki *Romeo i Julia*, którą widzieli w teatrze The Globe. Należy zwrócić uwagę, że język sprawozdań powinien być dostosowany do odbiorców. Są to sprawozdania, które mają być umieszczone w gazetach o różnych profilach:
 - pierwsza grupa – pismo dla kobiet,
 - druga grupa – pismo ekologiczne,
 - trzecia grupa – pismo dla nastolatków,
 - czwarta grupa – pismo teatralne.
4. Sprawdzenie rezultatów pracy uczniów.

5. Bibliografia

1. Szekspir W., *Romeo i Julia*, tłum. S. Barańczak, Znak, Kraków 1998.
2. *Historia teatru*, red. J. R. Brown, Świat Książki, Warszawa 1999.
3. Zdjęcia przedstawiające teatry elżbietańskie (z Internetu).

6. Załączniki

Zadanie domowe

Wymyśl tekst na afisz teatralny dotyczący wystawienia sztuki *Romeo i Julia*.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

Scenariusz dla I klasy gimnazjum. Uczniowie są po przeczytaniu *Romea i Julii*. Lekcja jest rodzajem wprowadzenia do omówienia lektury.